

OPINIONS

Nº 75 - Any 2016

¿Quo Vadis? que vol dir ¿On vas?

És el títol del llibre escrit entre 1895 i el 1896 per Henryk Sienkiewicz, un polonès catòlic que, abans d'escriure'l, es va informar detingudament amb arxius de l'època que descriu.

Va ser el primer èxit literari que es va adaptar al cinema i se'n varen fer varies versions, però, la més recordada, ha estat la que es va estrenar el 1951, que s'ha pogut veure en moltes ocasions tant a la gran pantalla com a través de la televisió.

És una novel·la històrica ambientada en l'època de la Roma clàssica durant l'imperi de Neró i descriu, de forma magistral, els costums, les creences, els ritus, els valors que imperaven en l'època i els inicis del cristianisme. Per aquesta obra Sienkiewicz va rebre el premi Nobel de literatura el 1905.

Malgrat suposo molts heu llegit el llibre o vist la pel·lícula, passo a fer un petit resum del que fonamenta la trama per després fer unes reflexions sobre ella.

[Quo Vadis, és una història d'amor entre dues persones que pertanyen a mons molt diferents: Marco Vinicio (patrici i general romà), per a qui l'únic que compta és el poder i la força i, la joveneta Lígia, educada en la fe cristiana, que pretén mantenir-se ferma en els seus principis, malgrat el caos i la degradació moral que imperaven en aquell temps.

L'obra descriu sentiments, emocions, sensibilitat, amor, desamor... però també hi ha personatges aduldors carregats d'intrigues, venjances, crims i excessos de tota mena, que fan la lectura, o la visió de la pel·lícula intrigant i interessant.

Les escenes de l'incendi de Roma estan descrites o mostrades amb gran espectacularitat, i, malgrat no se sap amb certesa si va ser Neró qui va ordenar cremar-la perquè les flames servissin d'inspiració per els seus cants; sí ha quedat constatat en la història, que Neró, va ser un pèssim governant, més lliurat als plaers i a massacrar cristians que a ser el dirigent d'un imperi.

Una altra escena colpidora és quan Ursus, un esclau, alt i fort com un ós, lluita a la sorra del circ, amb un brau fins a matar-lo, per alliberar a Ligia de ser devorada per la fera.

Amb aquesta gesta, Ursus va aconseguir que Neró, els perdonés la vida.

El títol del llibre/pel·lícula prové d'una escena on les paraules "**Quo Vadis**", van ser dites per l'apòstol Pere, quan fugint de Roma degut a la persecució que eren objecte els cristians, es trobà a Crist carregat amb una creu. Estranyat de veure'l, el va interpel·lar dient "¿Quo Vadis Domine?" (¿On vas Senyor?). Pregunta a la que Crist respongué:

“Vaig cap a Roma per ser crucificat per segona vegada, perquè, fins i tot tu, abandones el meu ramat.”

Pere, avergonyit per la seva covardia, tornà a Roma, on posteriorment va ser martiritzat i condemnat a mort lligat a una creu, i, per no morir en la mateixa posició que el seu Mestre, va demanar el possessin cap per avall.]

Passats els anys, en el lloc on va ser martiritzat, es va construir la Basílica de Sant Pere del Vaticà, i, segons investigadors, a la cripta, reposen les seves despulles.

L'argument és ple de tòpics però no moralitza; no hi ha bons ni dolents, cadascú és cadascú. Per una banda: els romans, que actuen guiats per la llei del més fort, avesats des de petits a donar la vida per Roma, el seu emperador i els seus representants... i, per altra, els cristians, un poble que intenta sobreviure seguint les ensenyances del profeta Jesús de Natzaret, el qual, creien era el fill de Déu.

Preguntes i reflexions personals:

Després d'haver deixat a mitges la lectura de llibres que m'havien aconsellat com a molt bons, però que, per a mi han estat soporífers, el llegir aquesta novel·la m'ha submergit en el món meravellós de la història, i, la lectura, ha estat un plaer des del començament fins el final.

Sense poder-ho evitar, la meva ment ha fet el símil de com actuaven els governants d'aquella època i el comportament dels primers seguidors de Crist, amb la manera de fer dels dirigents actuals i dels que s'anomenen cristians.

¿Quina diferència hi ha entre Neró que feia lluitar als cristians amb feres i amb un moviment de dit condemnava a mort a milers de persones, amb les atrocitats, de tota mena, comeses avui dia, per caps de nacions, governants, ministres, purpurats, prelats etc. que obliden han estat escollits per vetllar física o anímicament pel poble?

Més aviat sembla que només hi ha un propòsit... conquerir el cim, pel poder que dóna ser al cap damunt i amassar riquesa.

¿Per què capdavanters durant segles i en l'actualitat, carregats de prepotència i alguns fins i tot desequilibrats, han fet i fan ulls clucs a la corrupció; la fam; l'abús i maltractament verbal o físic cap a infants, dones i gent gran; el segrest d'adolescents i joves per motius sexuals o per comercialitzar amb els seus òrgans; la compra i venda d'armes, que es fan servir per arrasar pobles sencers, rebent les conseqüències gent humil que no sap el motiu del perquè s'actua amb tanta crueltat contra ells?

¿I els que s'anomenen cristians? Certament hi ha qui de manera altruista i sacrificada, es preocupa pel benestar dels altres deixant-hi la pell i inclús la vida, però, ¿què fan la majoria dels que així s'autoanomenen pel fet d'assistir a litúrgies o passar l'estona a l'església, creient que, amb la seva presència, n'hi ha prou per donar testimoniatge de la seva fe?.

Costa una mica de creure que, aquest tipus de gent que no fan res que els tregui d'aquesta rutina o que els pugui incomodar, estigui disposada, com els primers cristians, no a donar la vida, sinó a practicar l'amor, el perdó, la no violència i la caritat que són la base del cristianisme.

¿Ens culparà la història de no haver actuat amb més solidaritat per l'egoisme del... "ja s'ho faran"?

Som en altres temps, altres medis, altra manera de pensar, el món canvia a passes agegantades, però, el que no hauria de canviar, és deixar de banda uns valors bàsics (no els morals que cada religió té els seus) sinó els que han de servir de guia a tot ser humà per viure en pau i harmonia.

La complexitat de la vida actual fa que hi hagi un descontent generalitzat que s'exterioritza mitjançant protestes i manifestacions contra governants ineptes. S'està cansat de capellans que prediquen el que no practiquen, de polítics que avui diuen una cosa i l'endemà la rectifiquen, que semblen titelles en mans de qui porta els fils de l'economia i que són incapaços de fer front a la corrupció que abunda arreu, per por de sortir-ne esquitxats. La seva prioritat és omplir-se les butxaques a cuit acórrer pel que pugui passar, encara que arruïnin el país o a gent que havia dipositat en ells confiança, esperança i en molts casos, fins i tot, els seus estalvis.

Sa Senyories no fan anar el "dit" com a Neró per condemnar, però, ¡quantes vegades hem vist o escoltat a persones que semblen serioses i assenyades, fer anar la "llengua" per desprestigiar i agredir amb retrets, insults o mofa, a qui els sembla pot ser un contrincant!

¿Qui és el que té la valentia de deixar "la cadira" d'aquest circ en que s'ha convertit el Congrés, el Senat i el nostre Parlament, que els assegura una suculent a retribució monetària de per vida?

En general es desitja una transformació a fons, però, ¿Hi ha persones adequades per fer-la? ¿Es pot arreglar aquesta degradació de valors, amb l'entrada en política d'una nova generació que fins ara s'ha mantingut al marge o en segon pla, per recel o per desinterès? ¿Pot ser bo donar un vot de confiança als que pretenen ser "nous polítics", amb bones idees i ganes de dur-les a la pràctica, però, amb manca de sentit d'estat?

"Lluitar" per conquerir la sobirania que pertany a un poble és un dret, però... ¡¡compte!!, malgrat la part emocional juga un paper molt important i valuós en la nostra vida, no ho és tot. Sense perdre ànims ni ideals, s'hauria d'emprar el seny que ens caracteritza i racionalitzar el que pot passar si només ens deixem portar per impulsos fonamentats en il·lusions, doncs, podria estar en joc el futur propi i el de generacions successives.

Epíleg:

¿Cap on anem? Ningú ho sap, ni grans economistes, ni antropòlegs, ni filòsofs, ni investigadors, saben amb certesa perquè passa tot plegat i menys, el que pot esdevenir. Tots els debats, comentaris, tertúlies, escrits de gent avesada en l'estudi dels "perquè" no tenen respostes fefaents, només són suposicions.

Malgrat la incertesa i el pessimisme regnant, no caiguem en la temptació de pensar amb desànim que temps passats van ser millors. Al capdavall, des de que el món és món, i la història n'és testimoni, l'esser humà ha superat: guerres, pestes, fam, misèria, èxodes i altres... amb el resultat d'haver aconseguit, sempre, avançar cap a un món millor.

Sinó hagués estat per aquestes ganes de superació, encara encendríem el foc fregant branquetes.